

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

ACELE

Sayı : E-72079556-610-23313036

Konu : Soru Önergeleri (7/42696-7/44508-7/47173)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi : a) 09.04.2026 tarihli ve 1836037 sayılı yazınız.
b) 21.05.2026 tarihli ve 1863244 sayılı yazınız.
c) 03.08.2026 tarihli ve 1907461 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Ankara Milletvekili Sayın Dr. Aylin YAMAN tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/42696, 7/44508 ve 7/47173 Esas Numaralı yazılı soru önergelerine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek:

- 1 - 7/42696 Cevap Metni (3 Sayfa)
- 2 - 7/44508 Cevap Metni (1 Sayfa)
- 3 - 7/47173 Cevap Metni (1 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 0ABA777D-7491-4F19-9121-EB32720129F1

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA
KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için: Aynur İLHAN ÇAK
Sosyal Çalışmacı
Telefon No: (312) 705 73 30

Ankara Milletvekili Sayın **Dr. Aylin YAMAN**'a Ait 7/42696 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni

2 Nisan Dünya Otizm Farkındalık Günü kapsamında Bakanlığımız tarafından gerçekleştirilen faaliyetler, otizmin yalnızca belirli günlerde hatırlanan bir konu olmaktan çıkarılarak bütüncül ve sürdürülebilir bir sosyal politika alanı olarak ele alınması yaklaşımı çerçevesinde yürütülmektedir. Bu yaklaşımın en somut göstergesi, Bakanlığımız koordinasyonunda hazırlanan ve ilgili kurumların iş birliğiyle uygulanan Otizm Eylem Planlarıdır. Bu kapsamda, 2016-2019 yıllarını kapsayan I. Ulusal Otizm Eylem Planı uygulanmış; devamında ise güncellenmiş politika hedeflerini içeren ve 2023-2030 yıllarını kapsayan II. Ulusal Otizm Eylem Planı yürürlüğe konulmuştur. Söz konusu eylem planları ile otizme yönelik hizmetlerin planlı, koordineli ve izlenebilir bir şekilde yürütülmesi sağlanmıştır.

Eylem planlarının temel bileşenlerinden biri olan “Otizm Spektrum Bozukluğu hakkında bilgilendirme ve bilinçlendirme faaliyetlerinin düzenlenmesi” kapsamında, yalnızca 2 Nisan tarihine özgü olmayan, yıl geneline yayılan çok boyutlu çalışmalar gerçekleştirilmektedir. Bu doğrultuda her yıl 81 ilde eş zamanlı olarak farkındalık etkinlikleri düzenlenmekte; kamu kurumları, yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşlarının katılımıyla geniş kitlelere ulaşılmaktadır. Yürütülen faaliyetler ve gelişmeler, şeffaflık ilkesi doğrultusunda Bakanlığımızın resmi internet sitesinde düzenli olarak raporlanmaktadır.

Bu kapsamda, otizme yönelik toplumsal algı ve farkındalık düzeyine ilişkin bağımsız araştırma sonuçları da politika geliştirme süreçlerine yön vermektedir. Bu doğrultuda Bakanlığımız tarafından yürütülen bilinçlendirme faaliyetleri sistematik biçimde yaygınlaştırılmasının olumlu etkileri görülmüştür. Nitekim, önceki yıllarda gerçekleştirilen araştırmalar toplumda otizme ilişkin farkındalık düzeyinin eylem planlarıyla birlikte artırdığını ortaya koyan en net göstergelerden biridir.

2 Nisan tarihi ise, toplumsal farkındalık ve kabulün artırılması açısından önemli bir fırsat olarak değerlendirilmekte ve bu kapsamda ülke genelinde çeşitli etkinlikler gerçekleştirilmektedir. 2026 yılı 2 Nisan Dünya Otizm Farkındalık Günü kapsamında yürütülen çalışmalardan bazıları aşağıda yer almaktadır:

- Sayın Bakanımız Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ'ın katılımıyla Ankara Keçiören'de bulunan Kavacık Otizm Aktif Yaşam Merkezi'nin açılışı gerçekleştirilmiş, bu sayede otizmlili bireylere yönelik gündüzlü bakım, eğitim ve sosyal destek hizmetlerinin kapasitesi artırılmıştır.
- İl müdürlüklerimiz tarafından hazırlanan afiş ve billboardlar şehir meydanları, havalimanları ve çeşitli kamusal alanlarda sergilenmiş; bazı illerimizde Mart ayı itibarıyla görsel farkındalık çalışmaları başlatılmıştır.
- 81 ilde Bakanlığımız hizmet binaları ile birlikte 15 Temmuz Şehitler Köprüsü, Galata Kulesi ve Atakule gibi simgesel yapılar otizmi temsil eden mavi ve kırmızı renklerle aydınlatılmıştır.
- İstanbul, Tunceli, Bartın, Niğde başta olmak üzere çeşitli illerde seminer, panel, söyleşi, çalıştay ve konferanslar düzenlenmiş; Bakanlığımız uzmanları bu etkinliklerde aktif rol almıştır.
- Nisan ayı boyunca bazı illerimizde kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları ve vatandaşların katılımıyla farkındalık yürüyüşleri gerçekleştirilmiştir.

- Şehir meydanları ve alışveriş merkezleri gibi yoğun alanlarda tanıtım stantları kurulmuş, vatandaşlara yönelik bilgilendirme faaliyetleri yürütülmüştür.
- Yerel ve ulusal basın aracılığıyla otizm konusunda personelimizin katılımlarıyla farkındalık artırıcı yayınlar yapılmış; televizyon, radyo ve gazetelerde konuya geniş yer verilmesi sağlanmıştır.
- 2 Nisan 2026 tarihinde oynanan Vodafone Sultanlar Ligi VakıfBank – Eczacıbaşı Dynavit müsabakasında sporcuların “Otizmi Erken Fark Et, Çok Yol Al” pankartı ile sahaya çıkması sağlanarak spor aracılığıyla toplumsal farkındalık desteklenmiştir. Ayrıca çeşitli illerimizde otizmlili bireylere yönelik konser, sergi, gezi, yemek ve sosyal etkinlikler düzenlenmiştir.

Bu çerçevede, yürütölen çalışmaların otizme yönelik toplumsal farkındalığın artırılmasına, erken tanı ve müdahale süreçlerine ilişkin bilinç düzeyinin güçlendirilmesine ve otizmlili bireylerin sosyal hayata katılımının desteklenmesine katkı sağladığı değerlendirilmektedir.

2026 yılı Temmuz ayı itibarıyla Bakanlığımıza bağılı 108 resmi bakım, rehabilitasyon ve aile danışma merkezinde 6.906 engelli bireye ve Bakanlığımızca ruhsatlandırılan ve denetimi yapılan 345 özel bakım merkezinde ise 33.012 engelli bireye bakım hizmeti sunulmaktadır. Bakanlığımıza bağılı resmi bakım, rehabilitasyon ve aile danışma merkezlerinden 3’ünde (Afyonkarahisar-72 kapasite, İstanbul- 66 kapasite, Sakarya-63 kapasite) ve özel engelli bakım merkezlerinden 1’inde (İstanbul-28 kapasite) otizmlili bireylerin ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde ihtisaslaşmış bakım hizmeti sunulmaktadır. Aynı zamanda tüm kuruluşlarımızda da (ihtisaslaşmış olmayan) yatılı bakım hizmeti alan otizm tanılı bireyler bulunmaktadır.

Bakanlığımıza bağılı resmi bakım, rehabilitasyon ve aile danışma merkezlerinde mevzuatın gerektirdiğı nicelik ve nitelikte idareci, meslek personeli, sağıık personeli, teknik personel, bakım personeli ve temizlik personeli istihdam edilmektedir. Bu kapsamda Afyonkarahisar Engelsiz Yaşam Bakım, Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezi’nde 66, İstanbul (Otizm) Bakım, Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezi’nde 74 ve Sakarya Hamit-Fatma Atay Otizm Engelsiz Yaşam Bakım Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezi’nde 58 personel görev yapmaktadır.

04/11/2016 tarih ve 29878 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Engelli Bireylere Yönelik Özel Bakım Merkezleri Yönetmeliğı’nin 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında merkezlerde görev yapan personelin tanımları ve nitelikleri belirtilmiştir. 2026 yılı Ağustos ayı itibarıyla özel engelli bakım merkezlerinde 1.376 meslek personeli, 2.420 sağıık personeli, 12.527 bakım personeli ve 1.110 Temizlik personeli çalışmaktadır.

Bakanlığımız tarafından, otizmlili bireylerle temas eden personelin bilgi ve beceri düzeyinin artırılması amacıyla çalışmalar planlı ve sistematik bir şekilde yürütölmektedir. Bu kapsamda temel amaç; otizmlili bireylerle çalışan personelin yalnızca farkındalık düzeyinin artırılması değil, aynı zamanda otizmlili bireylere yaklaşım, rehberlik, davranış analizi ve bireyselleştirilmiş destek süreçleri konularında yetkinleştirilmiş nitelikli personel kapasitesinin geliştirilmesidir.

Bu doğrultuda, mevcut personelin eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi amacıyla bakım kuruluşlarında görev yapan idari personel, meslek elemanları ve bakım personeline yönelik “Otizm Eğitim İhtiyaç Analizi Araştırması” gerçekleştirilmiştir. Araştırma kapsamında otizmlili bireylerle çalışan personele yönelik eğitim ihtiyaç anketleri geliştirilmiş ve uygulanmıştır.

Eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik çalışmanın ikinci aşamasında ise odak grup görüşmeleri düzenlenmiştir. Bu kapsamda, kamu engelli bakım kuruluşlarında görev yapan personel arasından belirlenen örneklem gruplarıyla yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilmiş; elde edilen veriler doğrultusunda kapsamlı bir ihtiyaç analizi raporu hazırlanmıştır. Söz konusu rapor ile personelin mevcut bilgi ve beceri düzeyi analiz edilmiş, öncelikli eğitim alanları belirlenmiş ve bu doğrultuda geliştirilen işlevsel eğitim programlarına temel oluşturulmuştur.

Bu çerçevede, elde edilen bulgular doğrultusunda personelin hizmet içi eğitim süreçleri planlanmakta ve güncellenmekte olup, eğitim faaliyetleri ile kurumsal hizmet kapasitesinin ve sunulan bakım hizmetlerinin kalitesinin artırılması hedeflenmektedir.

Çocuğu otizm tanısı alan ailelerin ihtiyaç ve sorunlarının belirlenmesi ile haklar ve hizmetler hakkında bilgilendirme ve rehberlik yapılmasını amaçlayan Bakanlığımızın “Otizmlili Bireyler ve Aileleri için Bireysel Sosyal Hizmet Danışmanlığı” projesi geliştirilmiştir. Pilot çalışmaya 2023 yılında başlanmış, Adana, Afyonkarahisar, Aksaray, Antalya, Artvin, Aydın, Bartın, Burdur, Bursa, Çanakkale, Denizli, Diyarbakır, Edirne, Erzurum, Eskişehir, Gaziantep, Giresun, Hatay, İstanbul, Kahramanmaraş, Kars, Kastamonu, Kayseri, Konya, Kütahya, Mersin, Muş, Rize, Samsun, Sivas, Tunceli, Van ve Zonguldak olmak üzere 34 il’de uygulanmaktadır. Proje ile otizmlili çocuğu olan her aileye bir sosyal hizmet danışmanı atayarak tanıdan itibaren otizmlili bireylerin ihtiyaçları uzman personel tarafından belirlenmekte ve otizmlili bireylerin aileleri doğru kaynaklara sistematik ve bütüncül bir yaklaşımla hızlı şekilde yönlendirilerek takip edilmektedir.

03.09.2010 tarih ve 27691 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Engellilerin Bakımı Rehabilitasyonu ve Aile Danışmanlığı Hizmetlerine Dair Yönetmeliğin 42 inci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan hüküm gereğince; Bakanlığımıza bağlı resmi bakım, rehabilitasyon ve aile danışma merkezlerinde görevli tüm personelin hizmet verilen engel grubunun ihtiyaç ve özelliklerine göre hizmet içi eğitim programlarına katılması sağlanmaktadır.

Engelli Bireylere Yönelik Özel Bakım Merkezleri Yönetmeliğinin 39 uncu maddesinin birinci fıkrasında “*Merkezde sunulan hizmetin kalitesini arttırmak amacıyla çalışan personele yönelik hizmet içi eğitimler düzenlenir. Merkez, istihdam ettiği personele ilki göreve başladığı tarihten itibaren üç ay içinde olmak üzere her yıl asgari on saatlik hizmet içi eğitim verilmesini sağlar. Hizmet içi eğitim programlarının içeriği ve uygulama esasları Bakanlık tarafından belirlenir. Hizmet içi eğitim programının bir örneği dosyada muhafaza edilir.*” hükmüne göre özel bakım merkezlerinde çalışan personele eğitimler verilmektedir.

Bakanlığımız tarafından mevcut hizmet modellerinin yaygınlaştırılması ve çeşitlendirilmesi çalışmaları ulusal düzeyde devam etmektedir. Yapılan planlamalarda illerin ihtiyaçları doğrultusunda merkezlerin hizmet verecekleri cinsiyet, engel ve yaş grupları gibi konular değerlendirilerek yeni bakım merkezlerinin açılışları yapılmaktadır.